

S 23/03-887/03

V Brně dne 20. března 2003

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže ve správním řízení č.j. S 23/03, zahájeném dne 7. února 2003 podle § 18 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), v platném znění, a § 15 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, v souladu s § 21 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, na návrh účastníka řízení, jímž je společnost Connex Praha, s.r.o., se sídlem U Seřadiště 9, Praha 10 (dříve Licorne, s.r.o., se sídlem Na Poříčí 1067/25, Praha 1), ve správním řízení zastoupeného Mgr. Jurajem Lipkou, advokátem se sídlem Krakovská 9, Praha 1, na základě substituční plné moci, ve věci povolení spojení soutěžitelů ve smyslu § 12 a násl. zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, vydává toto:

r o z h o d n u t í :

Spojení soutěžitelů, ke kterému dochází podle § 12 odst. 2 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, na základě Smlouvy o prodeji části podniku uzavřené dne 30. ledna 2003 mezi společnostmi ČSAD Praha Vršovice a.s., se sídlem U seřadiště 9, Praha 10, jako prodávajícím, a Connex Praha, s.r.o., se sídlem U Seřadiště 9, Praha 10, jako kupujícím, v jejímž důsledku kupující získá podstatnou část podniku prodávajícího, představující soubor hmotného i nehmotného majetku a další související práva a majetkové hodnoty, které slouží k provozování autobusové dopravy společnosti ČSAD Praha Vršovice a.s., se podle § 16 odst. 2 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže,

p o v o l u j e .

O d ů v o d n ě n í :

Při posuzování spojení soutěžitelů Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „Úřad“) vycházel zejména z návrhu na povolení spojení, dotazníku k povolení spojení, listiny zakládající spojení, výpisů z obchodního rejstříku, výročních zpráv spojujících se soutěžitelů a informací o spojovaných subjektech.

Úřad obdržel dne 7. února 2002 návrh společnosti Licorne, s.r.o., se sídlem Na Poříčí 1067/25, Praha 1, na zahájení správního řízení ve věci udělení povolení ke spojení. V průběhu správního řízení, konkrétně 3. března 2003, došlo ke změně názvu a sídla společnosti, tj. zápisu nové obchodní firmy Connex Praha, s.r.o., se sídlem U Seřadiště 9, Praha 10, což účastník řízení doložil novým výpisem z obchodního rejstříku, který uvedené skutečnosti osvědčuje.

Skutečnost, že se Úřad spojením soutěžitelů zabývá, byla zveřejněna v Obchodním věstníku č. 07/03 ze dne 19. února 2003. Ve stanovené lhůtě 5 dnů pro podání případných připomínek, ani později, Úřad žádnou připomínku k uvedenému spojení neobdržel.

Ve smyslu ustanovení § 33 odst. 2 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), v platném znění, Úřad umožnil, aby se zástupce účastníka správního řízení před vydáním rozhodnutí vyjádřil k podkladu jeho rozhodnutí.

Notifikační podmínky

K posuzovanému spojení soutěžitelů dochází podle § 12 odst. 2 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže (dále jen „zákon“), na základě Smlouvy o prodeji části podniku uzavřené dne 30. ledna 2003 mezi společnostmi ČSAD Praha Vršovice a.s., se sídlem U seřadiště 9, Praha 10 (dále jen „ČSAD“), jako prodávajícím, a Connex Praha, s.r.o., se sídlem U Seřadiště 9, Praha 10 (dále jen „Connex“), jako kupujícím, v jejímž důsledku společnost Connex získá podstatnou část podniku ČSAD, představující soubor hmotného a nehmotného majetku, který je spojen s činností společnosti ČSAD v oblasti autobusové dopravy, a další související práva a majetkové hodnoty (dále též „převáděná část podniku“).

Celkový celosvětový čistý obrat spojujících se soutěžitelů činil v roce 2001 více než 5 miliard Kč, čímž je splněna notifikační podmínka dle § 13 písm. a) zákona.

Dopady spojení

Connex je společností, jejímž hlavním předmětem činnosti je autobusová doprava. Connex je kontrolována společností CONNEX TRANSPORT AB, která je součástí nadnárodní skupiny společností zabývajících se autobusovou a železniční hromadnou přepravou osob. V čele této skupiny stojí společnost CGEA Connex SA, která je následně kontrolována společností VIVENDI ENVIRONMENT.

V České republice je skupina Connex činná prostřednictvím následujících dceřiných společností:

- CONNEX TRANSPORT, s.r.o. – předmětem podnikání této společnosti je poradenství v oblasti autobusové dopravy, zprostředkovatelská činnost a reklamní činnost a marketing,
- Connex Morava a.s. – společnost převážně působí jako provozovatel autobusové dopravy na území Olomouckého, Moravskoslezského, Zlínského a Pardubického kraje (dále též „Connex Morava“),

- CONNEX Východní Čechy a.s. – hlavním předmětem jejího podnikání je provozování autobusové dopravy na území kraje Vysočina a krajů Středočeského, Pardubického a Královéhradeckého (dále též „Connex VČ“), a
- Bus Slezsko, a.s. - společnost převážně působí jako provozovatel autobusové dopravy na území Moravskoslezského kraje (dále též „Bus Slezsko“).

Obecně lze konstatovat, že skupina Connex je v České republice činná v zajišťování hromadné autobusové dopravy osob, konkrétně se jedná o městskou a příměstskou hromadnou dopravu, pravidelnou dálkovou linkovou osobní dopravu vnitrostátní a zahraniční a nepravidelnou osobní dopravu.

Převáděná část podniku ČSAD představuje soubor hmotného i nehmotného majetku a další související práva a majetkové hodnoty, které slouží k provozování hromadné autobusové dopravy osob. Převáděná část podniku ČSAD je činná převážně v zajišťování hromadné autobusové dopravy osob, konkrétně se jedná o městskou a příměstskou hromadnou dopravu v rámci Pražské integrované dopravy (dále též „PID“), pravidelnou dálkovou linkovou osobní dopravu vnitrostátní a zahraniční a nepravidelnou osobní dopravu (zájezdy a smluvní přeprava osob na objednávku).

ČSAD je kontrolována fyzickou osobou, panem Otakarem Motkou, který vlastní 89,1 % akcií společnosti.

Hlavním předmětem činností spojujících se soutěžitelů je hromadná autobusová přeprava osob. Tuto lze rozdělit na pravidelnou a nepravidelnou, přičemž oblast pravidelné autobusové dopravy lze rozdělit na trhy městské hromadné dopravy, příměstské linkové dopravy, dálkové linkové dopravy vnitrostátní a zahraniční linkové dopravy. Oblast nepravidelné dopravy lze také dělit na vnitrostátní a mezinárodní, nicméně s ohledem na nízké podíly spojujících se soutěžitelů na tomto trhu Úřad nepovažuje provedení tohoto úzkého členění v tomto případě za nutné.

Trh městské hromadné dopravy – jedná se o veřejnou službu, provozovanou v závazku veřejné služby za výrazné finanční pomoci obsluhovaných obcí. V současné době zajišťují tuto dopravu v celé České republice buď přímo konkrétní obce prostřednictvím jimi vlastněných dopravních podniků nebo soukromé společnosti, které v převážné většině vznikly vydělením ze státních ČSAD.

Provozovatelé jsou ve svém rozhodování značně omezovali požadavky městských zastupitelstev. Příslušný městský nebo obecní úřad jednak vydává na základě výběrových řízení licence na provozování každé konkrétní linky na svém území, přičemž každý rok je s držitelem licence uzavřena smlouva o závazku veřejné služby k zajištění městské hromadné dopravy. V těchto smlouvách jsou přesně určeny stanoveny sazby jízdného, seznam linek a kalkulace přiměřeného zisku a ztráty dopravce, jež je vodítkem pro určení výše dotace.

Tento trh je dále specifický tím, že na něm působí na zřetelně vymezeném území jeden dominantní dopravce.

Na tomto trhu působí jak skupina Connex, která je činná prostřednictvím společností Connex Morava, Connex VČ a Bus Slezsko, tak i převáděná část podniku ČSAD.

Skupina Connex je provozovatelem městské hromadné dopravy na území měst Přerov, Krnov, Bruntál, Zábřeh na Moravě, Šumperk, Nový Jičín, Chrudim, Kutná Hora, Třinec a Český Těšín. Společnost ČSAD na tomto trhu působí pouze na území hlavního města Prahy v rámci PID.

Trh příměstské linkové dopravy – tento trh je charakterizován jako zajištění dopravní obslužnosti obcí a jejich spojení se spádovými centry a spojení mezi spádovými centry s centry regionálního významu, a to do vzdálenosti 100 km. Tento trh je konkurenční, kdy mezi sebou navzájem soutěží velcí i malí regionální dopravci, přičemž jejich pozice na tomto

trhu se vyvíjí v závislosti na optimalizaci dopravní obslužnosti a spokojenosti dopravního úřadu s poskytovanými službami. Obdobně jako na trhu městské hromadné dopravy působí na tomto trhu jeden velký dopravce, který je ale doplňován větším počtem menších soutěžitelů.

Na linkách příměstské linkové dopravy se střetává veřejný zájem na zajištění neefektivních linek se zájmem dopravců hospodařit se ziskem umožňujícím obnovu vozového parku. Tento trh je proto charakterizován závazkem veřejné služby, který je založen smlouvami uzavíranými mezi dopravcem provozujícím dotčenou linku na straně jedné a dopravním (krajským) úřadem nebo obcemi na straně druhé. V současné době jsou výše uvedené smlouvy uzavírány na základě výběrových řízení na dobu jednoho roku.

Na tomto trhu působí oba spojující se soutěžitelé, skupina Connex působí na území krajů Olomouckého, Moravskoslezského, Zlínského, Pardubického, Královohradeckého, Středočeského a kraje Vysočina. Společnost ČSAD provozuje příměstské linky na území Středočeského kraje, a to v rámci PID.

Trh pravidelné dálkové linkové dopravy vnitrostátní – zde se jedná o veškeré linky nad 100 km. Nejsou dotovány a ceny jsou určovány především konkurenčním bojem.

Jejich postavení na trhu je stejně jako v předcházejícím případě určováno historickým vývojem, cenami, přístupem na autobusová nádraží, velikostí a kvalitou vozového parku, službami poskytovanými cestujícím atd. Nezanedbatelný vliv na tento trh má i železniční doprava.

Na tomto trhu působí oba spojující se soutěžitelé, přičemž skupina Connex provozuje cca 30 pravidelných dálkových linek na území České republiky, společnost ČSAD provozuje 9 linek.

Trh pravidelné linkové dopravy zahraniční – pravidelná zahraniční linková doprava je u nesespecializovaných dopravců službou doplňkovou. Většinou se jedná o spoj z „domovského“ města do většího zahraničního města, jež je vyhledáváno obyvateli dané oblasti. Jedná se o konkurenční prostředí, ve které spolu soupeří specializované dopravní společnosti, velcí či malí autobusoví dopravci, částečně i letečtí a železniční dopravci (vzhledem k jejich jisté zastupitelnosti). Ceny jsou určovány čistě na základě vztahu nabídky a poptávky. Postavení soutěžitelů na trhu je proměnlivé a je výrazně ovlivněno nabídkou služeb, kvalitou autobusů, nabízenými službami a cenou.

Na tomto trhu působí oba spojující se soutěžitelé, přičemž skupina Connex provozuje 8 pravidelných linek do zahraničí, společnost ČSAD jich provozuje 7.

Trh nepravidelné autobusové dopravy – nepravidelná autobusová doprava osob je smluvní službou na zakázku. Nejčastěji se jedná o dopravu zájezdovou zajišťovanou na základě objednávky buď pro cestovní kanceláře nebo pro jakékoliv třetí osoby. Ceny jsou určovány smluvně, konkurence v této oblasti je silná. Postavení na trhu je proměnlivé, závisí na nabídce služeb, kvalitě autobusů, nabízeném pohodlí apod.

Na tomto trhu působí oba spojující se soutěžitelé.

PID – Jelikož do hlavního města Prahy každodenně dojíždí za prací tisíce obyvatel z mnohdy velmi vzdálených obcí a s ohledem na fakt, že rezidenční oblasti se stále častěji stěhují za administrativní hranice města Prahy, je zahrnuta příměstská linková doprava a pražská městská hromadná doprava do jednoho celku, nazvaného Pražská integrovaná doprava. Tento systém spojuje metro, tramvaje, železnici a městské a příměstské autobusové linky a postupně integruje společné přepravní a tarifní podmínky a jednotné dopravní řešení včetně koordinace jízdních řádů. Tento systém je založen na preferenci páteřní kolejové dopravy (železnice, metro a tramvaje), přičemž autobusová doprava je organizována především jako návazná doprava od a k terminálům, budovaným u stanic kolejové dopravy. Vytvořením a rozvojem systému PID byl pověřen Regionální organizátor pražské integrované dopravy, což je odborná příspěvková organizace hlavního města Prahy. Cílem tohoto systému je nabídnout atraktivní a důstojnou hromadnou dopravu osob pro všechny skupiny obyvatel a

návštěvníků města a vytvořit tak alternativu stoupající intenzitě automobilového provozu. V současné době PID sdružuje 15 dopravců, přičemž na konci roku 2001 bylo do PID zahrnuto 114 příměstských autobusových linek obsluhujících 218 obcí, přičemž ČSAD je jedním z nejvýznamnějších dopravců podílejících se na zajištění PID.

Při vymezení relevantních trhů vycházel Úřad především z činností, které provozují oba spojující se soutěžitelé, s důrazem na činnosti, které spojením přechází na kupujícího.

Pro účely tohoto rozhodnutí tedy Úřad vymezil relevantní trhy po stránce věcné jako **trh městské hromadné dopravy (MHD), trh příměstské linkové dopravy, trh pravidelné dálkové linkové dopravy vnitrostátní, trh pravidelné linkové dopravy zahraniční a trh nepravidelné dopravy.**

Z hlediska geografického lze relevantní trh v oblasti hromadné přepravy osob vymežit jako spádové území pokryté souborem linek provozovaných spojujícími se soutěžiteli. Obdobně postupoval Úřad i ve svém rozhodnutí S 108/02-2058/02 ze dne 10. června 2002.

Relevantní trh v oblasti MHD lze geograficky vymežit územím daného obsluhovaného města. Z tohoto pohledu se činnosti spojujících se soutěžitelů nepřekrývají, neboť skupina Connex působí na trhu MHD převážně ve městech Moravskoslezského a Olomouckého kraje, zatímco společnost ČSAD na území hlavního města Prahy. Spojením Connex a převáděné části podniku ČSAD rozšíří skupina Connex svou působnost na věcně vymezeném relevantním trhu MHD o území hlavního města Prahy. Z výše uvedeného vyplývá, že z hlediska geografického je třeba za relevantní trh MHD považovat území hlavního města Prahy.

V oblasti příměstské linkové dopravy lze relevantní trh z hlediska geografického vymežit jako spádovou oblast jednotlivých územních celků, pro účely tohoto rozhodnutí krajů, ve smyslu zákona č. 367/1997 Sb., o vytvoření vyšších územních samosprávných celků. Jak vyplývá z výše uvedeného, činnost spojujících se soutěžitelů se na tomto věcně vymezeném relevantním trhu překrývá pouze na území Středočeského kraje, kde působí jak společnost ČSAD, tak i skupina Connex, a to prostřednictvím společnosti Connex VČ.

Společnost ČSAD působí v současné době na relevantním trhu příměstské linkové dopravy ve Středočeském kraji pouze na území okresu Benešov, kde navíc dosahuje velmi nízkého tržního podílu (cca [...obchodní tajemství...]%). Dříve působila společnost ČSAD i na území okresu Kutná Hora. V roce 2001 byl tržní podíl na území tohoto okresu cca [...obchodní tajemství...] %, nicméně provoz na linkách v tomto okresu ukončila ke dni 24. září 2002, a tyto linky jsou v současné době zajišťovány konkurenční společností ČSAD POLKOST, spol. s r.o.

Společnost Connex VČ působí na relevantním trhu příměstské linkové dopravy na území Středočeského kraje na území dvou okresů, a to okresu Benešov, na němž dosahuje cca [...obchodní tajemství...]% tržního podílu, a okresu Kutná Hora, kde její tržní podíl činí cca [...obchodní tajemství...] %.

Z výše uvedeného vyplývá, že spojením nedojde na trhu příměstské linkové dopravy na území Středočeského kraje ke vzniku nebo posílení dominantního postavení soutěžitelů, neboť činnost spojujících se soutěžitelů se překrývá pouze minimálně, a to konkrétně na území okresu Benešov, kde společný tržní podíl činí cca [...obchodní tajemství...]%, když podíl společnosti ČSAD činil [...obchodní tajemství...]% a skupina Connex prostřednictvím společnosti Connex VČ dosahovala [...obchodní tajemství...]% tržního podílu.

V oblasti pravidelné dálkové linkové dopravy vnitrostátní lze za relevantní trh z hlediska geografického považovat celé území České republiky. Na tomto trhu působí oba spojující se soutěžitelé (skupina Connex prostřednictvím společností Connex VČ a Connex Morava). Přestože dojde na takto vymezeném relevantním trhu k překrytí činností spojujících

se soutěžitelů, spojením nedojde ke vzniku nebo posílení dominantního postavení, neboť společnosti neprovozují spoje na žádné společné lince (dochází pouze k částečnému překrytí některých linek společností ČSAD a Connex VČ, které mají společnou pouze určitou část jejich tras), a tudíž dochází pouze k rozšíření portfolia linek skupiny Connex na tomto relevantním trhu.

Na trhu pravidelné linkové dopravy zahraniční působí oba spojující se soutěžitelé (skupina Connex na tomto trhu působí prostřednictvím společností Connex Morava, Connex VČ a Bus Slezsko). Dohromady spojující se soutěžitelé provozují 15 linek (skupina Connex 8 a ČSAD 7), nicméně na těchto linkách nedochází k překrytí ani počátečního (nástupního) ani cílové města. Zatímco společnost ČSAD provozuje 2 linky z Brna do Švýcarska a 5 linek z Prahy na Slovensko, skupina Connex působí na 4 linkách z Ostravy do SRN, 2 linkách do Polska (z Českého Těšína a Jablunkova) a 2 linkách na Slovensko (z Olomouce a Pardubic).

Nepravidelná doprava je dopravou příležitostnou, která funguje na smluvním základě. U této dopravy nelze jednoznačně určit spádovou oblast, neboť trasu linky si určuje zákazník. Z tohoto důvodu Úřad pro účely tohoto rozhodnutí bližší vymezení relevantního trhu z hlediska geografického nechává otevřené a dopady spojení posuzuje na celém území České republiky, přičemž podle údajů za rok 2001 dosahovala skupina Connex na tomto trhu podílu cca [...obchodní tajemství...] % a tržní podíl společnosti ČSAD činil [...obchodní tajemství...]%. Společný tržní podíl spojujících se soutěžitelů na trhu nepravidelné dopravy na území České republiky činil [...obchodní tajemství...]%.

Uskutečněním posuzovaného spojení dojde k rozšíření portfolia skupiny Connex na relevantních trzích MHD, resp. vstupuje v této oblasti na trh MHD hlavního města Prahy, pravidelné dálkové linkové dopravy vnitrostátní a pravidelné dálkové linkové dopravy mezinárodní a k mírnému nárůstu tržních podílů na trzích nepravidelné dopravy a příměstské linkové dopravy na území Středočeského kraje, a to pouze na jeho části - území okresu Benešov. Na žádném z vymezených relevantních trhů tím však nevznikne ani nebude posíleno dominantní postavení spojujících se soutěžitelů nebo některého z nich, které by mělo za následek podstatné narušení hospodářské soutěže. Pro naplnění podmínky uvedené v § 16 odst. 2 věta třetí zákona, Úřad rozhodl o tom, že navrhované spojení povoluje a ve stanovené lhůtě vydává toto rozhodnutí.

Poučení o opravném prostředku

Ve smyslu ustanovení § 61 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), v platném znění, lze proti tomuto rozhodnutí podat do 15 dnů od jeho doručení rozklad předsedovi Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, a to prostřednictvím Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže – odboru fúzí. Včas podaný rozklad má odkladný účinek.

Ing. Vladimír Stankov, CSc.

vrchní ředitel

v zastoupení

JUDr. Robert Neruda

pověřený řízením

Rozhodnutí obdrží:
Mgr. Juraj Lipka, advokát
AK Gide Loyrette Nouel
Královská 9
110 00 Praha 1